

Tu'un kuenda ta ayivi ñuFilipos ja kuká'nú-íní xi yaJesus

Illustration by Alice Paschal.

La carta de Pablo a los filipenses

**Tu'un kuenda ta ayivi ñuFilipos
ja kuká'nú-íní xi yaJesus**

La carta de Pablo a los filipenses

Publicado por Liga Bíblica Internacional, 2019
Primera edición de “La carta de Pablo a los filipenses”

Mixteco de Santo Domingo Nuxaá

mxy 19-024 1C

Impreso en noviembre de 2019 en

Instituto Lingüístico de Verano, A.C.

Calle 10 Norte #114, Col. Cuauhtémoc, C.P. 68030

Santa Rosa Panzacola, Oaxaca, México

Tu'un kuenda ta ayivi ñuFilipos ja kuká'nú-íní xi yaJesus

1

¹ Adaña Pablo ndi'i ñani ndo Timoteo ja xíkuu da ayivi xinu-kuéchí nû yaJesus yaTo'o Nidanani yaNdioo, káxi'o ña'a da ní in ní ja xíkuu ní ayivi yindé'ú ñuu yaNdioo ja vaa-ni takaá ní yaJesus yaTo'o Nidanani ya ja xóo ní ñuFilipos te na-ni ta ayivi nchidotáví ña'a ní ndi'i ta ayivi chindeé ña'a ní kuu' ja tee' da tutu i'a.

² Te Tata Mani ndo yaNdioo ndi'i Asto'o ndo yaJesus yaTo'o Nidanani ya nakoto nda'vi ña'a ní te kada ya ja nakundeku ka'nu-ini ní in ní.

³ Ndakán-ta'vi da nû yaNdioo nû ndiaa ja ñu'u-íní ña'a da ní in ní ⁴ te ore ja xikán-ta'vi da kudíí-ini anu da ndakán-ta'vi da kuenda ní in ní ⁵ chi nde ja nikixe'e ní kuká'nú-íní ní yaJesus te nde vitan te dukan-ni kua'an ja iin-ni nuu tiñu xede' ndo ja kuu' xi ja

taxiká ndodo tu'un ja mee yaJesus kuu' nû káku
ndo ⁶ chi na'á ndaa da ja mee yaNdioo janikixele ya
damá ni'nu ya ja yikuú ní te dukan daxinu ya xi
nde naxee nduu ja nchokava yaJesus yaTo'o
Nidananí ya.

⁷ Natávi ja dukan ka'án da kuenda ní in ní chi
du'a-ni ñu'u-íní ña'a da ní ndi'i ndiaa anu da kue
yili' da vekaa an ki ndekú da nuu to'o ja dadá'án
da tu'un ja yaJesus kuu' nû káku ndo te ndiaa ta
mee ní in ní ja ñutá'án ña'a da nû ja va'a-ini
yaNdioo ⁸ chi na'á ya ja iyo ndé-ini ña'a da ní ndi'i
ndiaa anu da na ndé-ini ña'a mee yaJesus yaTo'o
Nidananí ya.

⁹ Xikán-ta'vi da nû yaNdioo kuenda ja nduu
nduu kunde-ini nuu ta'an ka ní te nduku-ndee ní
kuenda ja kutuni-ini ka ní ja yikuú jandaa te ta'an
dukan kuu ní ja nakini ní naikuu ja va'a te ja ndadi
¹⁰ kuenda ja dukan kuu ní ja nakini ní naikuu ja
va'a te dukan kuu ní ayivi ndo-nine te dukan akoo
ja dakuido-kuechi ña'a ní nde naxee nduu nchokava

yaTo'o Nidanāni yaNdioo ¹¹ te dukan dakákú ya ja ndaa-ini anu ní te ja'a datúu ja ni'nu-íchí ndaa ní te dukan nachíñú'ú ta ayivi yaNdioo ja ka'nu kuu' ya.

Kudíí-ini Pablo xe'e ja taxiká ndodo tu'un yaJesus

¹² Ka'án da nû mee ní in ní ja ndé-ini da ja kuna'a ní ja xe'e ndiaa ja tayá'a da chindeé ña'a xi ja taxiká ndodo tu'un ja mee yaJesus kuu' nû káku ndo ¹³ chi nde ndiaa ta soldadu tê ndeé ve'e to'o ka'nu ndi'i maa ka ayivi na'á ja yi'i' da vekaa xe'e ja datúu da ja yaJesus kuu' yaTo'o Nidanāni yaNdioo ¹⁴ te ka'án da ja xe'e ja yi'i' da vekaa kuu' ja maa ta ñani ndo ja ni'nu-íchí ka'nu ndi'i ndo niní'í ndee te nikíxe'e de datúu de tu'un yaNdioo chi mee ya daníndee ña'a de ja atuu nakaja dayu'u ña'a de ja datúu de tu'un ya.

¹⁵ Jandaa ja ndekú dava ayivi ja ka'án ndodo tu'un yaJesus yaTo'o Nidanāni yaNdioo xe'e ja doni kukuédí-íni xi te dukan dakákú xi ja diko-ini ko ta'an ndekú dava ta ayivi ka'án ndodo ndi'i ndiaa java'a ja ñu'u' anu xi ¹⁶ chi iyó ja nda'vi-ini xi chi na'á xi ja

ninani da ja datúu da tu'un ja mee yaJesus kuu' nû káku ndo ¹⁷ ko ta ayivi ja kukuédí-íni kuu' ta ayivi doni kuiní ja tuu xi te atuu ka'an ndodo xi ndi'i ndiaa ja ndaa-ini te dukan xeni-íní tu xi ja uun-ka dandí'ví-ini ña'a xi ja yili' da vekaa ¹⁸ ko atuu naja kuu tenó ka'án ndodo xi tu'un ya ndi'i ndiaa anu xi an kue ña'a ko kudíí-ini da te uun-ka tudíi-ini da chi kuu' xi kuenda yaTo'o Nidanani yaNdioo ¹⁹ te na'á da ja dakaku ña'a yaNdioo xe'e ja xikán-ta'vi ní in ní xe'e da te ta'an ja daníndee ña'a yaEspiritu ya.

²⁰ Va'a-ni tenó ndekú na'i da an kue nakuû da ko iin vaa-ni kuká'nú-íní da ja akoo ja kada ja kindoo kanuu da kuenda yaTo'o Nidanani yaNdioo chi ndi'i ndiaa ja ka'nu-ini datúu da ja ka'nu kuu' ya na-ni taxedé da vaxi ²¹ chi ja kuu' adaña, tenó ndekú nda'vi na'i-ni da te yikuú xi ja kuinu-kuechi da nuu ya ko nó nakuû da te vi'i ka java'a kuu xi chi nakundeku da ndi'i ya ²² te akutuni-ini da naikuu ja va'a ka kuenda da chi nó naka'an ya ja kundeku na'i da nuñuayivi ila te va'a chi dukan kava ka tiñu kuenda ya ²³ te nduu

ja'a ndédi ndodo ña'a xi da chi iyo va'a ja tiin-ichi da ja nakundeku da ndi'i ya te ja'a kuu' iin ja va'a ka ²⁴ ko va'a ka tuku kuu' xi kuenda mee ní in ní ja nakundeku na'i da nuñuayivi i'a. ²⁵ Ko kutúní-ini da ja kuyíká ja kundeku na'i da kuenda ja chindee ña'a ka da ní in ní ja kakava ka ní nuu tu'un ya te dukan uun-ka kudi-iini ní in ní xe'e ja kuká'nú-íní ní ya ²⁶ kuenda ja ore ja naxege da nû ndekú ní in ní te uun-ka ndaka'nu ní ya chi nixemeni ya ja kundeku tuku da ndi'i ní.

²⁷ Iin ja ka'án da nuu ní in ní ja yiñú'ú yiñú'ú kundeku ní na dakué'é nû tu'un ja nidatuu yaTo'o Nidañani yaNdioo kuenda ja nduu ja vaxi da vakoto ña'a da an kue ña'a ko nateku da ja iin-ni yikuú ní te ja vaa-ni ni'nu-íchí ndaa ní te atuú dandoo ta'an ní ja nduku-ndéé ka'nu ní datúu ní ja mee yaJesus kuu' nû káku ndo kuenda ja dukan kuká'nú-íní ña'a ayivi in xi ²⁸ te nidana vaxi koto-iyo ní ta ayivi xiní u'u ña'a chi ja xede' xi dakíní ña'a ja ki'in naa xi ko ja xede' mee ní in ní datúu ja kaku ní chi mee yaNdioo dukan dakué'é.

²⁹ Ka'án da ja adivi vaa-ni ja kuká'nú-íní ní yaTo'o Nidanani yaNdioo nikuta'vi ní chi ta'an ja ndo'o' ní xe'e ya tuku ³⁰ te vitan ta'an ní in ní ndo'o' na nixini-nuu ní ja nindo'o da te ndo'o' na'i da nde vitan nava'a nateku ní in ní.

2

Ka'nu kuu' yaTo'o Nidanani yaNdioo

¹ Te vitan ja ndekú ní nunda'a yaTo'o Nidanani yaNdioo te mee ya daká'nú-íní ña'a ní te ndekú ka'nu-ini ní xe'e ja ndé-ini ña'a ya chi ndiaa ndo in ndo jandekú nunda'a yaEspiritu te mee ya nakunda'vi-ini ña'a kuenda ja iyo ka'nu iyo vee nakundeku anu ní in ní ² te xian kuu' ja kánda'vi uun da nuu ní ja datudii-ini uun ní anu da te nachunta'an tu'un ní in ní ndi'i ndiaa anu ní te iin-ni ku'un-ini ní ja kunde-ini ta'an ní te du'a-ni nakunta'an tu'un ní nuu iin ja kuu' ní te ja iin vaa-ni ka nuu ja ñu'u-íní ní ³ te vaxi kaka'nu ní mee ní te ni

vaxi ka-i'ni ní mee ní nuu iin ja xede' ní chi du'a ndi'i
ndiaa ja yiñú'ú kuinu-kuechi ní nû ta ayivi in xi chi
kune'e kuenda ní ja mee xi xíkuu ayivi kunuu ka ⁴ te
vaxi doni kundi'vi-ini ní ja kuu' kuenda mee ní chi
ta'an kundi'vi-ini ní ja kuu' ta'an ayivi ní tuku.

⁵ Ka'án da nuu ní ja ku'un-ini ní in ní na ñu'u-íní
niku Asto'lo ndo yaJesus yaTo'lo Nidañani yaNdioo ja
kundeku ndo:

⁶ Ja mee ya kuu' yaNdioo
ko adivi xe'e ja kuu' ya yaNdioo
nika'an-ndee ya ja yikuú ya
⁷ chi du'a nixe'nde-ini ya
ja ndekú ka'nu ya ndi'i yaNdioo
ore ja nikaku ya nuñuayivi i'a
te nikundeku ya na ndekú iin ayivi xinu-kuéchi
⁸ te nduu ja nikundeku ya i'a
atuu nixeka'nu ya mee ya
te vaa-ni oon-ini ya
ja uun-yu nixe'nde-ini ya mee ya
ja nixi'i ya nû kuruxi.

⁹ Te xe'e ndiaa ja'a nidatuu kanda yaNdioo

ja ka'nu kuu' yaJesus

te ta'an nidatuu ya ja yaJesus

yikuú Asto'o nuu ndiaa-ni tu'u ja iyó

¹⁰ te dukan ndiaa-ni tu'u ja ndekú andivi

te ndiaa-ni tu'u ja iyó nuñunde'yu

te ni tu'u nde ndiaa ja ndekú ñunee

nkuiin xiti ja nachíñú'ú xi yaJesus

ja ka'nu kuu' ya

¹¹ te ndiaa-ni tu'u ta ayivi ja iyó nuñuayivi

nakini ja yaJesus kuu' yaTo'o Nidanani yaNdioo

te ja mee ya kuu' Asto'o kuenda ja dukan

nduka'nu yaNdioo Tata Mani ndo.

Vaa-ni nakuka'nu-ini ndo yaJesus

¹² Xian kuu' ja ka'án da nuu ní in ní ja xíkuu ní ayivi oon-ini te vaa-ni nduku-ndéé na'i ní ndi'i ndiaa ja yiñú'ú kuenda ja nakutuni ja nidakakaku ña'a ya ní te vili ka kada ní xi vitan ja atuu da ndekú ndi'i ní te adivi vaa-ni ore ja nikundeku ndo ¹³ te kuu ní ja kada ní xi chi mee ya daká'án anu ní nava'a ndé-ini ya ja

kada ní te daníndee ña'a ya kuenda ja daxinu va'a ní nava'a tá-ini ya.

¹⁴ Te nuu ndiaa ja xede' ní vaxi koo ja ka'an-ndee ní te ni vaxi kanita'an tu'un ní tuku ¹⁵ kuenda ja dukan kuu ní ayivi ndekú ndo-nine, ayivi ndaa-ini xi chi xíkuu ní da'ya yaNdioo ja atuu na-yu ja nchido-yíká ní kue xíndeku ní ne'u ta ayivi katá'nu anu xi te ta ja kukue'e kudu'a te kundeku ní ne'u ta ayivi i'a va-na chidini xékatín niñu ¹⁶ te dukan datúu ní ja vaa-ni ninku'i'nu-ichi ní nû tu'un nuu nakanú-íchí ña'a ya te xian kuu' ja ore ja nchokava yaTo'o Nidanani yaNdioo te daa kundeku ka'nu-ini da xe'e ní in ní chi na'á da ja tiñu ja nixede da atuu nixitá xi.

¹⁷ Ko nó nakuû da te yikuú xi iin ja nadoko da nuu ya na xede' mee ní in ní ja jaxinu-kuéchí ní nadóko ní nuu ya xe'e ja kuká'nú-íní ní ya te túdii-ini da te xian kuu' ja ka'án da ja nakudii-ini ka'nu ndo in ndo tuku ¹⁸ chi ka'án da ja dukan natávi ja kudíí-ini ní in ní kuenda ja dukan tudii-ini ka'nu ndo in ndo.

Tetiñu Pablo teTimoteo

¹⁹ Ñu'u-íní da ja nû amaa-yu nduu te tetiñu da Timoteo ja kunkoto ña'a de ní tenó dukan nadakue'e Asto'o ndo yaJesus te ore ja ndixi de nateku da nanche ndekú ní in ní kuenda ja ka'nu-ini ka'nu-ini nakundeku anu da ²⁰ chi vaa-ni mee de kuu' tê ñutá'án tu'un ndi'i da chi atuu na-yu inka de ndi'ví-ini na-yu mee de ja nchixe ndi'ví-ini de nanche xíndeku ní in ní ²¹ chi dava ka de in de doni ja kuu' ni mee de nduku-íní ka de te adivi ja kuu' kuenda mee yaJesus yaTo'o Nidanani yaNdioo ²² ko jana'á ní nava'a takáva de ja kuu' de iin tê ja nakuéntú'ún ndo chi xede' de na iin tekuechi chindeé tata de kuenda ja nakava tu'un ja vaa-ni yaJesus kuu' nû káku ndo ²³ te xian kuu' ja ka'án da tenó nanche ka nakava ka ja dakue'e to'o kuenda da te kuna'a ní ja tetiñu da de nû ndekú ní ja kunkoto ña'a de ní in ní ²⁴ ko vaa-ni taká-ndéé da Asto'o ndo te yachi nanita'an tuku ndo tenó dukan nadakue'e ya.

²⁵ Ko xeni-íní da ja iyo kuyíká ja nchokava

Epafrodito ja nidakixi ní de ja chindee ña'a de nuu ja kava-nuu da ja yikuú de va-na ñani da te ja xeñérru ta'an da ndi'i de te ja nduku-ndéé ka'nu da in da

²⁶ chi iyo ndé-ini de ja nakini-nuu ta'an ní in ní ndi'i de chi iyo nidandi'vi-ini ña'a xi xe'e ja niteku ní ja iyo ka'vi' niku'u de níkuú. ²⁷ Te jandaa kuu' xi ja niku'u de te uu tu'un de níkuú ko níkunda'vi-ini ña'a yaNdioo te nde ta'an mee da níkunda'vi-ini ya kuenda ja vaxi uun-ka kuko'yo anu da ²⁸ te xian kuu' ja iyo ndi'ví-ini da ja yachi danu'u da de nû ndekú ní in ní kuenda ja nakudii-ini anu ní ja kini tuku ní de te dukan akoo iyo ka ja dandi'vi-ini ña'a anu da tuku.

²⁹ Ore ja naxeé de kuen-meni ní de in ní ndi'i ndiaa ja dii-ini xe'e ja ndekú ní nunda'a Asto'o ndo chi natávi ja kune'e ndo ja yíñú'ú nû ta ayivi xede' na xede' de ³⁰ chi níxe'nde-ini de mee de nuu tiñu kuenda yaTo'o Nidananj yaNdioo te lu'a-ni ka te kuû

de níkuú ko vaa-ni níḁkué'e de ja chindee ña'a de da
xe'e ja akúu ja kada ní in ní ja chindee ña'a ní chi
xika xíndeku ní.

3

Vaa-ni yaJesus kuu' nû káku ndo

¹ Te ja kuu' vitan, ka'án da nuu ní in ní ja
kúndeku ní ndi'i ndiaa ja dii-ini ja xíkuu ní ayivi
ndekú nunda'a Asto'o ndo chi ja kuu' mee da atúu
ta'vi diki da ja taan-ni taan-ni naka'an da xi te dukan
yikuú xi iin ja chindeé ña'a ní kuenda ja vaxi
tuku-ichi ní ² te koto ní ndi'i ta ayivi katá'nu anu xi ja
xede' xi ja ndadi ja ka'án-tu xi ja kuyíká ja kétuni ta
ayivi in xi ³ ko mee ndo ja ndekú ndo nunda'a
yaEspiritu nachíñú'ú ndo yaNdioo te ndaká'nú ndo
yaJesus yaTo'o Nidānāni ya te ja'a datúu ja nchixe
kuu' ndo ayivi nindivi ta'an ñuu yaNdioo te atúu ka
nduku-ndee ndo ja kue-oon ndo ja níḁtúu ya nû to'o
Moises ⁴ chi nó ndekú ayivi ka'án ja nakuéntú'ún ña'a
yaNdioo xe'e ja nduku-ndéé xi xe-óon xi ja níḁtúu ya

nû to'lo Moises te vi'li ka adaña, nô ⁵ chi niketuni da nû una nduu ja nikaku da te kuu' da ayivi ñuIsrael te yindé'ú da ne'u ta'an Benjamin te ndiaa ñanita'an da vaxi ne'u ayivi ñuIsrael te ñutá'án da ta ayivi kuu' fariseu ja iyo nchi'i nchikún ni'nu de tu'un nidatuu yaNdioo nû to'lo Moises ⁶ te iyo-ini da kuenda ja tá-ini yaNdioo te xian kuu' ja nixika-u'u da ta ayivi ja kuká'nú-íní xi yaJesus chi xekuéndá da ja kuu' da iin ayivi ñu-íchí ndaa chi kuenda-ni ka ninduku-ndee da nixika-oon da ndiaa ja nidatuu ya nû to'lo Moises na-yu yodotúní.

⁷ Ko vitan ndiaa ja xeni-íní da ja kada ja nakuéntú'ún ña'a yaNdioo nikúú nidana atuú ka takaá da xi xe'e ja vitan vaa-ni ka takaá da yaTo'lo Nidanani yaNdioo ⁸ te vi'li ka vitan chi ndiaa-ni tu'u atuú nidana ka ja ya'vi xi na-yu ya'vi ja ninakundeku da nunda'a ya kuu' Asto'lo da te xe'e ya kuu' ja ndiaa xi ninduu va-na yaka kuenda da chi ja kunuu ka kuu' xi ja ñutá'án da ya ⁹ te ja ndekú da nunda'a ya ko adivi ja nduku-ndéé mee da ja kada da ja

nidatuu yaNdioo nû to'o Moises kuenda ja dukan nakundeku ndaa da nû ya chi ja ya'vi ka kuu' ja kuká'nú-íní da yaJesus yaTo'o Nidananí yaNdioo te dukan nakundeku ndaa ndo nû ya ¹⁰ te kuiní da ja datuni-ini ña'a ka ya ndiaa ja yikuú ya te ja datuni-ini ña'a ya da ja ka'nu kuu' ya ja nindakoo ya nû jaxi'i te vitan jandekú tu'va da ja ndo'o da xe'e ya na nindao'o mee ya te ja ke'nde-ini da ndiaa ja yikuú da na nixede mee ya ore ja nixi'i ya ¹¹ te ja kuiní da kuu' xi ja kava ka da nde naxee nduu ja ndakoo ta ayivi nû jaxi'i.

¹² Ko adivi do janidaxinu da ndiaa an do ja kuu' da ayivi ja atuu nidana ka ja kuméni da chi du'a nduku-ndéé ka da ja kava da nuu ndiaa ja kuiní yaJesus yaTo'o Nidananí yaNdioo kuenda da chi xe'e xian kuu' ja ninakana ña'a ya da. ¹³ Ka'án da nuu ní ja nde adaña kutúní-ini ja vata daxinu ka da xi ko iin ja xede' da kuu' xi ja atuu ka nchokui'nu da chi du'a vaa-ni nduku-ndéé da nchikún ni'nu da ndiaa ta ja vitan kixi ¹⁴ te xe'e xian kuu' ja vaa-ni nduku-ndéé na'i da nde naxee nduu ja nakana ña'a yaNdioo te ni'i

da ta'vi da ja yikuú xi ta'vi ja ni'í ndo ndiaa ndo ja ninakana ña'a ya ndo xe'e ja kuká'nú-íní ndo Asto'o ndo yaJesus yaTo'o Nidanani ya.

¹⁵ Te xian kuu' ja ka'án da ja ndiaa ndo ja ninakui'nu-ichi ndaa ndo te kaxi-ini kaxi-ini naku'un-ini ndo ndiaa ta ja'a ko nó tuku ñu'u-íní ayivi te mee yaNdioo datuni-ini ya xi ¹⁶ ko ja kuu' mee ndo nde nuu ja nikava ndo [vaa-ni nakuita nchikun ni'nu ndaa ndo xi] nava'a takáva ndo nuu ja nidatuu ya nuu ndo.

¹⁷ Ka'án da nuu ní in ní ja kanchikun ni'nu ní kada ní na taxedé da vaxi te kukuu ní in ní nava'a kuu' ta ayivi nchikún ni'nu ja taxedé da vaxi. ¹⁸ Janikumaa veta ja taká'an da nuu ní in ní te naka'an tuku da xi ja uun-yu nda'yí da ja xe-ú'u xi anu da chi ja xede' maa ayivi kuu' ja datúu ja xe'ndé ni'nu xi ja nixi'í yaJesus nû kuruxi kuenda xi ¹⁹ chi ja kuu-íní yikikuñu xi kuu' ja tatúní ña'a xi te du'a nakoo ja kanuu xi naku ko ña'a chi du'a ku-í'ní xi ndi'i ja ndadi te doni ja iyó nuñuayivi ñu'u-íní xi te ja'a kuu' ja daki'in naa ña'a xi. ²⁰ Ko ja kuu' mee ndo ja xíkuu ndo da'ya

ñuu yaNdioo te vaa-ni takaá ndo Asto'o ndo yaJesus
yaTo'o Nidanani yaNdioo ja dakáku ña'a ya ndo ²¹ te
mee ya dama ni'nu yikikuñu ndo ja kuu' xi yikikuñu
ja yachi kua'an naa kuenda ja ndaxee ya xi va-na
yikikuñu mee ya ja ka'nu kuu' ya chi tatúní ya nuu
ndiaa-ni tu'lu ta ja iyó chi ndekú xi nunda'a ya.

4

¹ Te xian kuu' ja ka'án da nuu ta mee ní in ní ja
vaa-ni nchikún ni'nu ní niku Asto'o ndo. Te mee ní in
ní xíkuu ní va-na ta'vi da te ndé-ini ña'a da te
datúdii-ini ña'a ní te kuenda-ni ka kuiní da ja kundeku
ka'nu ndo.

Ja kutu'un Pablo ta ayivi ñûFilipos

² Kánda'vi uun da nuu ta kua'a ndo, Evodia ndi'i
Sintique ja nandandaa ña nuu ja atukundaa nuu ta'an
ña in ña chi xíkuu ña ayivi ndekú nunda'a Asto'o ndo
³ te dukan kánda'vi uun da nuu mee ní ja iin-ni nû tiñu
xede' ndo, ja chindee uun ní ta adi'i i'a ja ta'an ña
nindyku-ndee ka'nu ndi'i da kuenda ja kaka-ndodo

tu'un ja mee yaJesus kuu' nû káku ndo ja ta'an
nixetiñu ka'nu da ndi'i Clemente te dava ka ta ayivi ja
xeñérru ta'an ndi'i da ja xíkuu xi ayivi ja ninakodotuni
nû tutu yaNdioo ja ninduta'vi xi ja dukan-ni ka
nakundeku xi ndi'i ya.

⁴ Ka'án da nuu ní in ní ja kundeku ní ndi'i ndiaa ja
dii-ini chi jandekú ndo nunda'a Asto'o ndo te dukan-ni
kukada ní xi in ní, vi ⁵ te vivii kundeku ní nuu ta'an
ayivi ní te dukan tuu kanda ja ndekú ní nunda'a niku
Asto'o ndo chi jandekú vii ja nchokava ya ⁶ te nidana
vaxi kundi'vi-ini ní chi du'a nachi'i ní nunda'a
yaNdioo ndiaa-ni tu'u ja xikán ní nû ya te dukan-ni
ndakan-ta'vi ní nuu ya tuku ⁷ te dukan ja ka'nu-ini ja
vaxi nunda'a yaNdioo ja atuu ta'vi xi anu ni-iin ayivi,
kidoo ña'a ja kundeku ka'nu-ini niku anu ní te
jaxinituni ní, xe'e ja ndekú ní nunda'a yaJesus yaTo'o
Nidanani ya.

⁸ Te vitan ka'án da nuu ní in ní ja kune'e kuenda ní
ndiaa ja yikuú jandaa te ndiaa ja natávi ja kune'e ndo

ja yiñú'ú nuu xi te ndiaa ja nakuéntú'ún yaNdioo te ndiaa ja ndo-nine te ndiaa ja vii-ini te ndiaa ja natávi ja natiin ndo te dukan-ni ndiaa nuu java'a te ndiaa nuu ja natávi ja nakuéntú'ún ndo xi ⁹ te kundi'vi-ini ní kada ní ja nidakua'a ña'a da ní te ja nixitu'un ña'a da ní te ndiaa ja niteku ní ja nika'an da te ndiaa ja nixini ní ja nixikada da kada ní te yaNdioo ja ka'nu-ini ya daka'nu-ini ña'a ya ní in ní.

Ndakan-ta'vi Pablo nuu ta ayivi in xi

¹⁰ Iyo-ni ka kudíí-ini anu da te kuu' xi ja nitávi nû Asto'o ndo xe'e ja ninachindee ña'a tuku ní in ní te na'á da ja du'a-ni ñu'u-íní ña'a ní ko ja niya'a kuu' xi ja anikoo nanche ka chindee ña'a ní da, nî ¹¹ ko adi doja iyó iin ja kuméni da kuu' ja dukan ka'án da chi janidakua'a da ja kundeku ka'nu-ini da tenó iyó ja iyó da an kue ña'a ¹² chi janikutu'va da nava'a kundeku da ki atuu nidana ja iyó da te dukan-ni ki atuu nidana ja kuméni da tuku chi janidakua'a da ja kundeku ka'nu-ini da du'a-ni kaa nuu ja yá'a te dukan-ni tuku tenó ndekú vetu anu da an nó kokon' xiti da ¹³ chi

ndiaa ta ja'a kuu' ja xede' da xe'e ja mee yaJesus
yaTo'o Nidanani yaNdioo danindee ña'a da.

¹⁴ Te iyo taxá'vi ní ja nichindee ña'a ní da ore ja
ndekú da nû jando'o. ¹⁵ Na'á va'a ní in ní ja vaa-ni
mee ní nichindee ña'a nuu ja nikumeni da ta nduu ja
nikixe'e da ka'án ndodo da tu'un ja yaJesus kuu' nû
káku ndo date nindee da ñuu ñu'u Macedonia ko atuu
nikoo ni-iin inka ne'u ta ayivi ja kuká'nú-íní xi yaJesus
ja chindee ña'a xi na nixede ta mee ní in ní ¹⁶ te kue
nde ja nikunde'ku da ñuTesalonica titin veta nitunda'a
ní ja chindee ña'a da nû ja ndoñ'ú'ú da. ¹⁷ Vaxi kani-ini
ní ja do kuiní da ja nakoo ja taxi ní kuu' ja dukan
ka'án da chi ja kuiní da kuu' ja nakuéntú'ún ña'a
yaNdioo ja nixede ní.

¹⁸ Taxá'vi ní chi ninatiin kuenda da ndiaa ja
nidakixi ní ndi'i Epafrodito te atuu nidana ja kuméni
da chi ndekú ka'nu-ini da te ja nidakixi ní kuu' xi
va-na iin yuku tami ja ninadoko ayivi nû yaNdioo ja
iyo tá-ini ya te nakuéntú'ún ya xi.

¹⁹ Ka'án da ja na xede' yaNdioo ndi'i mee da
dukan kuta'vi ní in ní nuu ya ndiaa ja kuméni ní chi

atuu kuu china'a ya ja taxi ya ja dukan nida_{ku}e'e ya
chi ka'nu kuu' ya chi janina_{ku}ndeku ní nunda'a
yaJesus yaTo'o Nida_{na}ni ya. ²⁰ Natávi ja ndiaa-ni tu'u
ja iyó nakini ja ka'nu kuu' Tata Mani ndo ja dukan-ni
ndekú ya. Dukan nakoo.

²¹ Kuu ní ta ayivi ja yindé'ú ñuu yaNdioo xe'e ja
kuká'nú-íní xi yaJesus yaTo'o Nida_{na}ni yaNdioo ja
káxi'o da xi in xi te dukan-ni ta ñani ndo ja xín_{de}ku i'a
káxi'o ña'a tuku ²² te káxi'o ña'a ta ayivi ja
xinu-kué_{chí} nû to'o kudiki ja kuká'nú-íní xi yaJesus
ndi'i ndiaa inka ayivi ja yindé'ú ñuu ya.

²³ Te mee Asto'o ndo yaJesus yaTo'o Nida_{na}ni
yaNdioo nakoto nda'vi ña'a ní in ní. Dukan nakoo.